

ת"פ 49268/02/13 - מדינת ישראל נגד רונה פרוינד עמיצור

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 49268-02-13 מדינת ישראל נ' פרוינד עמיצור

בפני בעניין:	כב' השופט אורן שגב מדינת ישראל	המאשימה
נגד	רונה פרוינד עמיצור	הנאשמת

גזר דין

1. בישיבת ההקראה, שהתקיימה בפני ביום 13.05.14, הורשעה הנאשמת, על פי הודאתה, בעבירות של העסקה שלא כדין - עבירה על סעיף 2 (א)(1) לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991 והעסקה ללא ביטוח רפואי - עבירה על סעיפים 1ד ו-2 (ב)(3) לחוק.
2. כל אחד מהצדדים טען בפני לעונש.
3. ב"כ המאשימה טען, כי כתב האישום הוגש בהתאם למדיניות המאשימה וציין, כי מדובר בעבירה של העסקת עדת שלא כדין, לרבות לינה בנכס, למשך שלושה חודשים וללא ביטוח רפואי והוסיף, כי במהלך הביקורת, אותרה העובדת הזרה בארון.
4. עוד ציין, כי מדובר בעבירה שהפכה למכת מדינה והפנה לפסיקה בנוגע לערך החברתי המוגן והטעים, כי מדובר בעבירה כלכלית ולכן דרך המלך הנה השתת קנס. בהקשר זה ציין, כי המחוקק החמיר והכפיל את העונשים שנקבעו בחוק וקבע קנסות גבוהים.
5. מבחינת מתחם הענישה, טען, כי הרף התחתון צריך לעמוד על 18,000 ₪, וזאת בשים לב לתיקון 15, לחוק עובדים זרים, החל במקרה זה. לפיכך, נקודת המוצא הנה הטלת כפל קנס מנהלי לכל הפחות כרף תחתון. לעניין הרף העליון, עתר לסכום של 35,000 ₪, כל זאת על רקע העובדה שגובה הקנס המקסימלי הקבוע בחוק, הינו סך של 58,400 ₪. ומכאן, המשיך וטען, שעמדת המאשימה לעניין קנס אישי בגין עבירה של העסקה שלא כדין בסך של 20,000 ₪ הינה עמדה סבירה לחלוטין.
6. ביחס לעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי, עתר לקנס בתוך מתחם של 2,000 ₪ עד 6,000 ₪ וביקש כי יושת קנס 3,000 ₪, בשים לב לעובדה שמדובר בהעסקה ללא ביטוח רפואי למשך חודש וחמישה ימים.
7. עוד הפנה לעה"ז 16719-02-12, שם פורטה מדיניות המאשימה בנוגע העסקת עובדים זרים במסקי הבית ועתר

לחייב את הנאשמת לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות דומות.

8. הנאשמת טענה לעונש וציינה, כי הנסיבות שבעטיין הוגש כנגדה כתב אישום הן התנקמות אישית לכאורה של בעלה, ממנו היא נמצאת בהליכי גירושין. עוד ציינה, כי בניגוד לכל מכריה, שעליהם הושת קנס מנהלי, כנגדה הוגש כתב אישום.
9. הנאשמת ציינה כי היא נמצאת בחורבן כלכלי וכי אם תידרש לשלם את הסכומים להם עתרה המאשימה, לא תוכל לקיים מצוות עליה לתורה לבנה ותתקשה לעשות אבחון לבתה.
10. הנאשמת ציינה כי היא עובדת וכי משכורתה עומדת על 7,000 ₪ לחודש. עוד הוסיפה כי היא סועדת את אחותה, אשר עברה אירועים מוחיים וכי גם אמה אינה בקו הבריאות והיא משמשת לה כמשענת יחידה.
11. עוד הוסיפה, כי אין לה עבר פלילי וכי היא מתנדבת במשטרת מסובים וביקשה, כי כל קנס שיוטל עליה, יחולק לתשלומים.
12. ב"כ המאשימה לא התנגדה לפריסה לתשלומים, אך ביקשה כי ייקבע, שככל שלא יפרע תשלום אחד במועדו, תועמד היתרה הבלתי מסולקת לפירעון מידי.

דין הכרעה

13. סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, תשמ"ו-1985 קובע כדלקמן:

"הורשע אדם שהוגש נגדו כתב אישום לפי סעיף 13, לא יפחת הקנס, אם הוא העונש היחיד, מסכום הקנס המנהלי שהוטל עליו לפי סעיף 8, אלא אם כן ראה בית המשפט, מנימוקים שיירשמו, נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו."

14. בענייננו מדובר על כתב אישום ייזום מטעם המאשימה ולא בבקשה להישפט. לחובתה של הנאשמת ייאמר כי העסקת עובדים זרים ללא היתר עבודה הוגדרה כעבירה חמורה בעלת השלכות חברתיות ומוסריות (ראו: ע"פ 1001/01 **מדינת ישראל - ניסים** (פורסם במאגרים המקוונים)).
15. במקרה דנן, נלוות אליה שתי עבירות נוספות: הראשונה - העסקת עובד זר ללא הסדרת ביטוח רפואי; והשנייה - העסקת עובד שכלל אינו רשאי לעבוד בישראל.

טוח ענישה

16. העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן הן בשיעורים משמעותיים, ובהיקפים של אלפי שקלים. ניכר, כי בעת שנקבע שיעור הקנס, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בניגוד לדין משיאה למעסיקיהם תועלת כלכלית של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, ובפרט מקום שלא היתה הקפדה על כך שעובדים זרים ישובו לארצותיהם עם פקיעת אשרת העבודה. לכל אלה הצטרפה תופעת הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של העובדים הזרים, אשר התרחשה בהיקף גדול מצד

חלק מהמעסיקים, ופגעה בערכי יסוד של החברה ובדמותה ובתדמיתה של המדינה מפנים ומחוץ. עמד על כך בית המשפט העליון בבג"צ 9722/04 פולגת נ' מ"י עת קבע כדלקמן:

"ההשלכות השליליות של העסקת עובדים זרים הביאו לגיבוש מדיניות ממשלתית שתכליתה לצמצם את תופעת העובדים הזרים הנכנסים לישראל, ולהבטיח יציאת העובדים עם פקיעתו של ההיתר. ההתמודדות נעשתה בדרכים שונות ומגוונות. הוחמרו המגבלות על העסקת עובדים זרים; הוגברה האכיפה על יציאתם את הארץ; והותנו תנאים שמטרתם להחליש את המניעים של המעסיקים לבקש להעסיק עובדים זרים על חשבון עובדים מקומיים." (פורסם באתר נבו)

17. דא עקא, שבמקרים רבים, ההרתעה שיוצר הקנס המנהלי, העומד על סך 5,000 ₪ (לכל עבירה), איננה מספקת, ולא אחת הוברר כי מי שהוטל עליו קנס מנהלי איננו נרתע מלשוב ולבצע עבירות.

במקרה כזה הוסמך תובע לנקוט הליך פלילי יזום, במסגרתו נחשף הנאשם לקנס העונשי המקסימלי שנקבע לעבירה בחוק, העומד על סך 116,800 ₪.

18. על רקע האמור אבהיר, כי מקום שמדובר בכתב אישום שמוגש בעקבות בקשת נאשם להישפט, מתווה המחוקק מדיניות ענישה ברורה, ולפיה הקנס שיוטל בהליך הפלילי, לא יפחת מהקנס המינהלי שהוטל בגין אותה עבירה אלא מנימוקים שירשמו (ראה סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, תשמ"ו - 1985), ואולם, מקום שמדובר בכתב אישום יזום, לא הותוותה מדיניות עונשית בחוק.

19. לדידי, וכפי שפירטתי לעיל, מדובר בעבירה שביסודה עומד מניע כלכלי מובהק ולכן, על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות משולבת בסנקציה כספית, אשר יהיה בה כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת, ולהפוך את העבריינות בתחום - לבלתי משתלמת.

20. מחוקק המשנה סבר כי קנס מנהלי בסך 5,000 ₪ הולם את חומרת העבירה, ויצור הרתעה מספקת.

21. במקרה דנן, עומדות לזכותם של הנאשמים מספר עובדות. הראשונה - שהם הודתה בביצוע העבירות בישיבת ההקראה ובכך חסכו הליך שיפוטי יקר. לפיכך בנסיבות של הודאה, ככלל, הרף העליון של הענישה צריך שיהיה בשיעור 50% מהקנס הפלילי המקסימלי. טווח הענישה המתאים לכל עבירה הוא אפוא בין 5,000 ₪ ל - 58,400 ₪.

22. בנוסף, הגם שאין כל ספק בדבר החומרה היתרה שאותה יש ליחס לעבירות הנלוות להעסקה בלא היתר עבודה (קרי העסקה בלא ביטוח רפואי), התרשמתי היא כי מדובר בעבירות הכרוכות זו בזו, במובן זה שלעיתים קרובות, מקום שמועסק עובד בלא היתר עבודה, המעביד איננו מתקשר עמו בחוזה בכתב, לא מנפיק לו תלוש שכר וממילא לא מסדיר עבורו ביטוח רפואי.

23. ואכן, במספר הסדרי טיעון שהוגשו לאחרונה לאישורו של בית דין זה, נדמה, כי ההתייחסות לגובה העיצום הכספי בגין שתי העבירות הנ"ל היתה כאל עבירה אחת (ראו: ת.פ. 29736-08-12 מ"י נ' דורה אורנה ואורי; ת.פ. 32484-08-12 מ"י נק לבנשטיין דוד ופנינה ות.פ. 29835-08-12 מ"י נ' נרקיס יואב ואיילת)

24. ובהתאם, הקנסות בתיקים אלה הועמדו על סך שבין 21,000 ₪ ל - 26,000 ₪ בגין שתי העבירות גם יחד.

25. במקרה דנן החלטתי לקחת את נסיבותיה האישיות של הנאשמת בחשבון ואף התרשמתי כי עצם המעמד של התייצבות בבית הדין כנאשמת, קשה לה מאוד. זאת ועוד, בחנתי הסדרי טיעון סגורים אשר אושרו על ידי בתקופה האחרונה בתיקים בהם הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעבירות דומות. כך, לשם דוגמה: בתיק

הע"ז 11056-09-13 מ"י נ' רבקה מסר ושמעון אלקבץ - הושת על הנאשמים קנס בסך של 14,000 ₪; בתיק הע"ז 7090-12-13 מ"י נ' סיון ודורון דוד - הושת על הנאשמים קנס בסך 13,000 ₪; בתיק הע"ז 24727-07-13 מ"י נ' אודט ופייר ברוך - 18,000 ₪; בתיק הע"ז 23230-02-13 מ"י נ' דליה ויוסף פורצקי - 10,000 ₪; הע"ז 52946-05-13 מ"י נ' מקסים מושקלב - 13,000 ₪; בתיק הע"ז 21050-12-12 מ"י ריטה רישה - 15,000 ₪.

סיכום של דברים

26. על יסוד כל האמור לעיל, החלטתי לגזור על הנאשמת את הקנסות הבאים:
- 26.1 בגין העסקת עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל, בניגוד להוראות סעיף 2 (א)(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 - **16,000 ₪**;
- 26.2 בגין העסקת עובד זר מבלי שהוסדר לעובד ביטוח רפואי, בניגוד להוראות סעיף 2 (ב)(3) לחוק עובדים התשנ"א - 1991 - **2,000 ₪**.
27. סכום הקנס הכולל בסך של 18,000 ₪, ישולם ב- 10 תשלומים חודשים שווים החל מיום 1/7/14 ומידי 1 בכל חודש. לא ייפרע אחד מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת הקנס הבלתי נפרעת לפירעון מיידי.
28. בתוך 30 יום מהיום, הנאשמת תחתום על התחייבות שלא לעבור עבירה על חוק עובדים זרים התשנ"א - 1991, וזאת למשך 3 שנים, שאם לא כן תחויב בקנס בסך 116,800 ₪ או תיעצר למשך 45 יום.
29. הנאשמת תפנה ביוזמתה למזכירות בית-הדין על מנת לקבל את שוברי תשלום הקנס ועל מנת לחתום על ההתחייבות.
30. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 ימים ממועד קבלת גזר הדין.
31. בהתאם להסכמת הצדדים, גזר הדין ישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, ט"ז אייר תשע"ד, 16 מאי 2014, בהעדר הצדדים.